

2016 m. balandžio 28 d., ketvirtadienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P8_TA(2016)0142

Vaiko interesų apsauga visoje ES, grindžiama Europos Parlamentui pateiktomis peticijomis

2016 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vaiko interesų apsaugos visoje ES, grindžiamos Europos Parlamentui pateiktomis peticijomis (2016/2575(RSP))

(2018/C 066/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 228 straipsnį,
- atsižvelgdamas į SESV 81 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač jos 24 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 8 ir 20 straipsnius, kuriuose pabrėžiamas vyriausybių įsipareigojimas saugoti vaiko tapatybę, įskaitant jo arba jos šeimyninius ryšius,
- atsižvelgdamas į 1963 m. Vienos konvenciją dėl konsulinė santykių, ypač jos 37 straipsnio b dalį,
- atsižvelgdamas į 1993 m. gegužės 29 d. Hagos konvenciją dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje,
- atsižvelgdamas į 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 ⁽¹⁾ („Briuselis IIa“),
- atsižvelgdamas į ES vaiko teisių darbotvarkę (COM(2011)0060),
- atsižvelgdamas į 9-ajam Europos vaiko teisių forumui parengtame diskusijoms skirtame dokumente pateiktas gaires,
- atsižvelgdamas į Pagrindinių teisių agentūros atliktą vaikų apsaugos sistemų planavimą,
- atsižvelgdamas į daugybę peticijų dėl vaikų gerovės institucijų darbo ir vaikų teisių apsaugos, vaikų globos, vaikų grobimo ir vaikų priežiūros, kurias Peticijų komitetas per keletą metų gavo iš įvairių ES valstybių narių, ir į apsilankymų informacijos rinkimo tikslu Vokietijoje (2011 m. lapkričio 23–24 d.) (Vokietijos vaikų ir jaunimo reikalų tarnyba (vok. *Jugendamt*)), Danijoje (2013 m. birželio 20–21 d.) (socialinės tarnybos) ir Jungtinėje Karalystėje (2015 m. lapkričio 5–6 d.) (įvaikinimo be sutikimo klausimai) ataskaitose pateiktas rekomendacijas,

⁽¹⁾ OL L 338, 2003 12 23, p. 1.

2016 m. balandžio 28 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos Parlamento tarpininko tarptautinio tėvų vykdomo vaikų grobimo atvejais vaidmenį ir veiklą,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi vaiko interesai turi būti laikomi svarbiausiais visuose sprendimuose vaikų priežiūros klausimais visais lygiais;
- B. kadangi ES gali patvirtinti tarpvalstybinio pobūdžio šeimos teisės priemonės (SESV 81 straipsnio 3 dalis), be kita ko, įvaikinimo srityje;
- C. kadangi dėl išaugusio judumo ES padaugėjo tarpvalstybinio pobūdžio vaikų apsaugos problemų, įskaitant globos panaikinimą;
- D. kadangi su vaikų globa susiję klausimai daro didelį poveikį kiekvieno su jais susijusio asmens gyvenimui ir visuomenei apskritai, ir kadangi Reglamente „Briuselis Ila“ yra spragų, o būsima jo peržiūra yra puiki proga patobulinti jo nuostatas;
- E. kadangi naudojimasis pagrindinėmis teisėmis, tokiomis kaip judėjimo ir apsigyvenimo laisvė, neturėtų sudaryti didesnės grėsmės vaiko teisei į šeimos gyvenimą;
- F. kadangi vaikai, kurių tėvai naudojami laisvo judėjimo teise, turi teisę reguliariai palaikyti asmeninius ryšius ir tiesioginį kontaktą su savo tėvais, nebent tai prieštarautų vaiko interesams pagal ES pagrindinių teisių chartijos 24 straipsnį;
1. primena, kad didelis gautų peticijų su vaikais susijusiais klausimais skaičius rodo, kad egzistuoja rimta Reglamento „Briuselis Ila“ įgyvendinimo problema;
  2. mano, kad visose vaikų apsaugos sistemose turėtų būti tarptautiniai ir tarpvalstybiniai mechanizmai, kuriais būtų atsižvelgiama į tarpvalstybinių konfliktų ypatumus;

Vaikų apsauga ir teisminis bendradarbiavimas ES

3. ragina valstybes nares nacionalinėse koordinavimo sistemose, skirtose tarpvalstybiniams atvejams, susijusiems su vaikais, įdiegti stebėsenos ir vertinimo sistemas (kuriose būtų naudojami atitinkami socialiniai ir ekonominiai bei pagal pilietybę suskirstyti statistiniai duomenys); rekomenduoja Komisijai koordinuoti informacijos perdavimą tarp atitinkamų valstybių narių valdžios institucijų;
4. ragina Tarybą pranešti apie konkrečius veiksmus, kuriuos vykdo valstybės narės siekdamos sukurti 28 nacionalinių vaikų apsaugos sistemų sinergiją;
5. ragina patikslintame Reglamente „Briuselis Ila“ aiškiai apibrėžti įprastinę gyvenamąją vietą;
6. pabrėžia nacionalinės valdžios institucijų išipareigojimą, nustatytą Reglamente „Briuselis Ila“, pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtus teismo sprendimus su vaikais susijusiose bylose ir užtikrinti jų vykdymą; ragina valstybes nares intensyviai ir gerinti savo teisminių sistemų bendradarbiavimą su vaikais susijusiose bylose;
7. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti sukurti platformą, kurioje būtų teikiama pagalba kitos ES valstybės narės piliečiams šeimos teisės bylose, ir bendrą Europos pagalbos liniją, skirtą vaikų grobimo ar išnaudojimo atvejams, taip pat konsultacijoms priežiūros ir įvaikinimo bylose, ir bendrai finansuoti šiuos procesus;
8. ragina Komisiją parengti aiškias ir lengvai prieinamas gaires, kuriose būtų ES piliečiams skirta praktinė informacija apie institucinius susitarimus, susijusius su vaikų apsauga, ypatingą dėmesį skiriant įvaikinimui arba patikėjimui be tėvų sutikimo ir tėvų teisėms skirtingose valstybėse narėse;

2016 m. balandžio 28 d., ketvirtadienis

Socialinių tarnybų vaidmuo vaikų apsaugos srityje

9. ragina valstybes nares laikytis prevencinio požiūrio ir užtikrinti, kad būtų vykdoma tinkama ir ištekliais aprūpinta politika siekiant, kai tik įmanoma, išvengti, kad nebūtų pradėtos bylos dėl priežiūros, nustatant ankstyvo perspėjimo procedūras ir stebėsenos mechanizmus, taip pat teikiant tinkamą paramą šeimoms, kadangi jos yra pirminės globėjos, visų pirma pažeidžiamose bendruomenėse, kuriose kyla socialinės atskirties grėsmė;
10. pabrėžia, kad tinkamo individualių atvejų su šeima susijusiais atvejais vertinimo neturėtų varžyti biudžeto lėšų sumažinimai dėl taikomų griežtų taupymo priemonių, visų pirma tais atvejais, kai tai susiję su socialinių tarnybų paslaugų kokybe;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares socialiniams darbuotojams ir visiems kitiems specialistams, dirbantiems su tarpvalstybinėmis bylomis, susijusiomis su vaikais, teikti specializuotus mokymus ir išsilavinimą;
12. ragina valstybės narės, kuri ketina siųsti socialinius darbuotojus ištirti įvaikinimo arba patikėjimo atvejį kitoje valstybėje narėje, atitinkamas valdžios institucijas pranešti tos valstybės narės valdžios institucijoms, kad bus vykdomas toks tyrimas;

Su vaikais susiję teismo procesai

13. prašo valstybių narių paskirti specialiąsias kolegijas šeimos teismuose ar tarpvalstybines tarpininkavimo įstaigas, kurios nagrinėtų tarpvalstybines su vaikais susijusias bylas; pabrėžia, kad svarbiausias dalykas yra tinkama padėties po teismo sprendimo stebėseną, be kita ko, tais atvejais, kai tai susiję su ryšiais su tėvais;
14. ragina valstybes nares sistemingai įgyvendinti 1963 m. Vienos konvencijos nuostatus ir užtikrinti, kad ambasados arba konsulinės atstovybės būtų nuo pat pradžių informuotos apie visas su vaikų priežiūra susijusias procedūras, kuriose dalyvauja jų piliečiai, ir kad joms būtų sudarytos galimybės visapusiškai susipažinti su atitinkamais dokumentais; siūlo, kad konsulinėms įstaigoms turėtų būti leidžiama dalyvauti visuose teismo procesų etapuose;
15. ragina valstybes nares užtikrinti reguliaraus lankymo teises tėvams, išskyrus kai tai gali pakenkti vaiko interesams, ir leisti tėvams lankymo metu su savo vaikais bendrauti gimtąja kalba;
16. rekomenduoja, kad valstybės narės nuo pat pradžių ir kiekviename su vaiku susijusio proceso etape tėvams teiktų visą ir aiškia informaciją apie procesą ir galimas jo pasekmes; ragina jas informuoti tėvus apie teisinės paramos ir pagalbos taisykles, pavyzdžiui, pateikiant jiems dvikalbių šioje srityje besispecializuojančių teisininkų sąrašą ir pasiūlant vertimo žodžiu paslaugas, kad būtų išvengta atvejų, kai tėvai duoda sutikimą nevisiškai suprasdami savo įsipareigojimų padarinių; taip pat rekomenduoja teikti tinkamą paramą neraštingiems tėvams;
17. rekomenduoja nustatyti minimalius standartus dėl atsižvelgimo į vaiko norus per nacionalinius civilinės teisės procesus, vadovaujantis ES pagrindinių teisių chartijos 24 straipsniu;
18. rekomenduoja, kad teisme tėvus ir vaikus teisėjas, specialistas ar socialinis darbuotojas išklaustų atskirai, kad vaikams nebūtų daroma įtaka arba jie netaptų lojalumo konfliktų aukomis;
19. rekomenduoja nustatyti kiekvieno tarpvalstybinio proceso dėl vaikų priežiūros etapo trukmės ribas, kad to vaiko išplėstinės šeimos nariai turėtų pakankamai laiko pasisiūlyti ir kreiptis dėl įvaikinimo, arba tėvai galėtų spręsti savo problemas ir pasiūlyti tvarias alternatyvas prieš priimant galutinį sprendimą dėl įvaikinimo; mano, kad prieš priimant bet koki nuolatinį sprendimą, kaip antai – įvaikinti, turi būti atliktas tinkamas biologinės šeimos padėties pakartotinis įvertinimas;
20. ragina valstybes nares tėvams, kenčiantiems nuo priklausomybės nuo alkoholio ar narkotikų, suteikti pagrįsto laiko, kad jie turėtų realią galimybę atsigauti prieš teismui priimant galutinį sprendimą dėl jų vaiko įvaikinimo;

2016 m. balandžio 28 d., ketvirtadienis

21. ragina Komisiją ypatingą dėmesį skirti iš visų suinteresuotųjų subjektų nacionaliniu ir Europos lygiu gautoms rekomendacijoms dėl tarpvalstybinio tarpininkavimo;

Vaikų patikėjimas ir įvaikinimas

22. teigia, kad ES nėra mechanizmo, kuriuo būtų numatytas automatiškas kitoje valstybėje narėje išduotų nacionalinių nurodymų dėl įvaikinimo pripažinimas; ragina valstybes nares ir Komisiją reglamentuoti nacionalinio įvaikinimo pripažinimą atsižvelgiant į vaiko interesus ir deramai paisant nediskriminacijos principo;

23. ragina valstybes nares skatinti valstybes, kurios nėra prisijungusios prie 1993 m. Hagos konvencijos, prie jos prisijungti – taip būtų užtikrinta, kad visi vaikai turėtų naudoti iš tokių pačių standartų, ir tai padėtų išvengti paralelinės sistemos, kurioje būtų mažiau apsaugos priemonių; ragina valstybes nares vengti didelės biurokratijos pripažįstant tarptautinį įvaikinimą, kuris jau pripažintas kitoje valstybėje narėje;

24. pabrėžia, jog sudarant bet kokį susitarimą dėl vaikų patikėjimo ar įvaikinimo, svarbu, kad tokiu susitarimu būtų sudaromos galimybės išlaikyti ryšius su vaiko kultūrine aplinka, taip pat vaikui išmokti ir vartoti savo gimtąją kalbą; prašo valstybių narių institucijų, dalyvaujančių vaikų priežiūros procese, dėti visas įmanomas pastangas, kad būtų neiškirti broliai ir seserys.

25. ragina valstybes nares ypatingą dėmesį ir paramą skirti tėvams, visų pirma moterims, kurie, būdami vaikais ar suaugusiais, yra buvę smurto šeimoje aukomis siekiant išvengti, kad jie vėl netaptų aukomis dėl automatiško jų vaikų globos panaikinimo;

Tarpvalstybinis tėvų vykdomas vaikų grobimas

26. ragina Komisiją skelbti tarpvalstybinio bendradarbiavimo vaikų grobimo bylose skatinimo rezultatus, kadangi ES darbotvarkėje vaiko teisių srityje ji yra pareiškusi, kad ši sritis yra prioritetas;

27. ragina Tarybą pranešti apie rezultatus, gautus nustačius tarpvalstybinio pobūdžio ankstyvo perspėjimo apie vaikų grobimą sistemas, ir remiantis Komisijos gairėmis sudaryti atitinkamus bendradarbiavimo susitarimus, susijusius su tarpvalstybinio grobimo atvejais;

o

o o

28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.
